

Skoleliv

Anbefaling til handling

Til kommunerne og

Kommunernes Landsforening (KL)

Skolebarn med diabetes - hvem har ansvaret?

Kommunalbestyrelsen har, jf. bekendtgørelse nr. 38 af 10/01/1995 om tilsyn med folkeskolens elever i skoletiden, ansvaret for, at der på den enkelte skole føres fornødent tilsyn med skolens elever. Dette gælder også for børn med diabetes, som har behov for støtte til at måle blodsukker og administrere insulin.

Skolens leder har ansvaret for at træffe beslutning om den konkrete udøvelse af tilsynet. Tilsynet med skolens elever skal tage udgangspunkt i elevernes konkrete behov og indebærer, at skolen stiller de nødvendige ressourcer til rådighed for at sikre, at børn trygt kan opholde sig i skolen.

For at kunne afdække og sikre behovene for et barn med diabetes er det vigtigt, at der indledes et samarbejde med forældre, diabetessygeplejerske og skolen.

For at skolerne kan løfte den opgave, der ligger i at støtte et barn med diabetes, kan det være nødvendigt at bevillige skolen ekstra ressourcer/støttetimer. Hvor mange afhænger af en konkret vurdering af det enkelte barns alder, behov og formåen.

Skolefritidsordningen er, jf. vejledning nr. 10 af 10/01/1995 om tilsyn med folkeskolens elever i skoletiden, underlagt samme regler og krav, som folkeskolen om tilsyn med eleverne. Skolefritidsordningen skal på samme måde som skolen etablere en løsning, der tager udgangspunkt i det enkelte barns alder, behov og formåen.

For forældrene er det en selvfølge, at de har et overordentligt stort ansvar for, at barnet bliver optimalt reguleret. Derfor er de vigtige samarbejdspartnere i regulationen af barnets diabetes i skoletiden. Men forældrenes ansvar for tilsyn med barnet suspenderes i det tidsrum, hvor barnet befinder sig i skolen. Her har skolen ansvaret, mens kommunen skal føre det fornødne tilsyn med skolens løsning af denne opgave.

Hos det enkelte barn svinger behov og formåen i relation til diabetes fra dag til dag og med alderen. Børn med diabetes kan have vidt forskellige behov. Vigtigt er det, at barnet ikke oplever at være alene med sin diabetes. Det er for belastende for et barn alene at bære ansvaret for en kronisk sygdom i en ung alder. Barnet bør have tilbudt støtte i skoletiden af en kontaktperson, der har kvalificeret indsigt i diabetes.

For kontaktpersonen er der ekstra tid forbundet med at tage ansvaret og sætte sig ind i det enkelte barns diabetes og støtte det i skoletiden. Afhængig af barnets alder og formåen har kontaktpersonen følgende opgaver:

- Hjælpe barnet med måling af blodsukker
- Hjælpe barnet med tolkning af blodsukkeret
- Hjælpe barnet med at bestemme insulinmængde ud fra rammer givet af forældre/diabetessygeplejersken
- Være koordinator, når klassen skal lave aktiviteter, der har indflydelse på barnets blodsukker
- Være koordinator i forhold til vikarer
- Være opsøgende og hjælpe, hvis barnet virker til at have højt eller lavt blodsukker eller insulinchok

For at kunne varetage disse opgaver anbefales det, at kontaktpersonen skal modtage specifik undervisning og træning på området.

Undervisning og instruktionen skal medføre, at kontaktpersonen bliver i stand til følgende:

- At vejlede den enkelte i injektion af insulin og registrering af resultater
- At forstå diabetessygeplejerskens instruktion i forhold til:
 - kriterier for anvendelse af insulin
 - opbevaring af insulin
 - symptomer på lavt og højt blodsukker
- Kan kende tegnene på insulinchok, smøre sukergel på barnets gummer og ringe 112
- kost og motion - også når dagen ikke følger den normale rytme
- blodsuktermåling samt dokumentation.
- handle relevant i forhold til målinger, der ikke ligger inden for de anbefalede værdier, som skal fremgå af barnets plan for hans eller hendes diabetes

Erfaringsmæssigt vil kontaktpersonens arbejde i forbindelse med at yde støtte til barnet med diabetes med tiden blive mindre omfattende, end det i første omgang giver indtryk af, idet han/hun lærer barnets særlige behov at kende:

- De forskellige forholdsregler bliver rutine
- Kontaktpersonen får mere erfaring med barnets diabetes og bliver mindre usikre på, hvordan en given situation skal takles
- Det bliver en naturlig del af dagligdagen

Øvrige voksne omkring barnet bør være i stand til at kende relevante tegn på behov for støtte i forhold til barnets diabetes. Det betyder, at de øvrige voksne med fordel kan modtage undervisning i følgende:

- At kende tegnene på højt og lavt blodsukker
- Proceduren i at kontakte kontaktpersonen i tilfælde af, at en elev har højt eller lavt blodsukker
- Anbefalinger til den rette kost, timing af måltider og motion
- Handling, når barnets normale rytme forstyrres

Hvad gør I som kommune?

- Deltag i møde med barnets forældre, diabetessygeplejerske og skolen, hvor I får overblik over barnets behov
- Bak op i forhold til undervisning og instruktion af kontaktperson og lærere omkring barnet
- Bevilg skolen ekstra ressourcer/støttetimer afhængigt af barnets behov. Privatskoler har også ret til ekstra ressourcer/støttetimer
- Bevilg en af forældrene orlov, hvis barnet debutterer med diabetes i skoleårene, starter eller skifter skole samtidig med at have diabetes. Det kræver tid og overskud for familien at tilpasse sig den nye situation.
- Anbefal at skolen og forældrene indgår en samarbejdsaftale (skabelon kan findes på Diabetesforeningens hjemmeside www.diabetes.dk. Samarbejdsaftalen opdateres efter behov og bør som minimum gennemgås hvert halve år

Kommunerne bør i forbindelse med deres almindelige tilsyn med folkeskolerne sikre, at skolerne overholder reglerne om fornødent tilsyn med skolens elever – særligt de elever, der har et ekstra behov for støtte.

Diabetesforeningen
Rytterkasernen 1
5000 Odense C
Telefon 66 12 90 06
df@diabetes.dk
www.diabetes.dk

Diabetesforeningen
Skindergade 38,1 sal
1159 København K
Telefon 66 12 90 06
df@diabetes.dk
www.diabetes.dk